

No. 34951

**Canada
and
Ukraine**

**Agreement between the Government of Canada and the Government of Ukraine on
trade and commerce. Kiev, 31 March 1994**

Entry into force: *8 August 1995 by notification, in accordance with article XVI*

Authentic texts: *English, French and Ukrainian*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Canada, 13 August 1998*

**Canada
et
Ukraine**

**Accord de commerce entre le Gouvernement du Canada et le Gouvernement de
l'Ukraine. Kiev, 31 mars 1994**

Entrée en vigueur : *8 août 1995 par notification, conformément à l'article XVI*

Textes authentiques : *anglais, français et ukrainien*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Canada, 13 août 1998*

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF CANADA AND THE
GOVERNMENT OF UKRAINE ON TRADE AND COMMERCE

The Government of Canada and the Government of Ukraine (hereinafter referred to collectively as "Parties" and individually as "Party"),

Convinced that the development of bilateral trade in goods and services will contribute to mutual understanding and cooperation between the people of Canada and of Ukraine;

Conscious that trade and commercial relations are essential elements of the bilateral relationship between Canada and Ukraine;

Recognizing that the economic restructuring and progress towards a market-based economy in Ukraine is creating additional possibilities for expanded bilateral trade;

Noting Canada's status as a contracting party of the General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)¹;

Looking forward to the accession of Ukraine to the GATT on terms to be agreed between Ukraine and the GATT Contracting Parties;

Recalling the Long Term Agreement to Facilitate Economic, Industrial, Scientific and Technical Cooperation done on July 14, 1976,² the Agreement for the Avoidance of Double Taxation on Income done on June 13, 1985 and the Agreement for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments done on November 20, 1989.³

Reaffirming their desire to further expand commercial relations in accordance with the principles and conditions of the Final Act signed in Helsinki on August 1, 1975,⁴ and other documents of the Conference on Security and Co-operation in Europe, notably the Document of the Bonn Conference⁵ on Economic Cooperation convened in accordance with the relevant provisions of the Concluding Document of the Vienna Meeting⁶ of the Conference on Security and Co-operation in Europe,

(1) Canada Treaty Series 1976 No. 9

(2) Canada Treaty Series 1986 No. 29

(3) Canada Treaty Series 1991 No. 31

Have agreed as follows:

Article I. Objective

The objective of this Agreement is to establish a framework of balanced rights and obligations and agreed rules for the conduct of trade and commercial relations between Canada and Ukraine.

1. United Nations, Treaty Series, vol. 55, p. 187.

2. Ibid., vol. 1078, No. I-16486.

3. Ibid., vol. 1852, No. I-31539.

4. International Legal Materials, vol. XIV (1975), p. 1292 (American Society of International Law).

5. Ibid., vol. XXIX, No. 4 (1990) p. 1054 (American Society of International Law).

6. Ibid., vol. XXVIII (1989), p. 527 (American Society of International Law).

Article II. Definitions of Terms

Territory

"Territory" means:

With respect to Canada, the territory to which its customs laws apply, including any areas beyond the territorial seas of Canada within which, in accordance with international law and its domestic laws, Canada may exercise rights with respect to the seabed and sub-soil and their natural resources; and

With respect to Ukraine, the territory to which its customs laws apply, including any areas beyond the territorial seas of Ukraine within which, in accordance with international law and its domestic laws, Ukraine may exercise rights with respect to the seabed and sub-soil and their natural resources.

Person

"Person" of a country means a citizen or permanent resident of the country or a body corporate constituted under the laws applicable in, or principally carrying on its business within, the territory of the country.

Third country

"Third country" means any country other than Canada or Ukraine.

Transit

"Transit" means the passage across the territory of a country, with or without trans-shipment, warehousing, breaking bulk, or change in the mode or means of transport, when such passage is only a portion of a complete journey beginning and terminating beyond the frontier of the country across whose territory the traffic passes.

Textile products

"Textile products" means tops, yarns, piecegoods, made-up articles, garments and other textile manufactured products (being products which derive their chief characteristics from their textile components) of cotton, wool, man-made fibres, or blends thereof, in which any or all of those fibres in combination represent either the chief value of the fibres or fifty (50) percent or more by weight (or seventeen (17) percent or more by weight of wool) of the product; artificial and synthetic staple fibre, tow, waste, simple mono- and multi-filaments, as well as textiles made of vegetable fibres, blends of vegetable fibres with fibres specified above, and blends containing silk, which are directly competitive with textiles made of fibres specified above and for which any or all of those fibres in combination represent either the chief value of the fibres or 50 (fifty) per cent or more by weight of the products.

Article III. Most-Favoured-Nation Treatment

1. Each Party shall accord to the like product of the other Party immediately and unconditionally, and irrespective of the nationality of the carrier, any advantage, favour, privilege or immunity that is or may hereafter be accorded by it to any product originating in or destined for the territory of any third country with respect to:

(a) Customs duties and charges of any kind imposed on or in connection with importation or exportation of products or imposed on the international transfer of payments for imports or exports;

(b) The method of levying the duties and charges referred to in clause (a) of this paragraph;

(c) The rules and formalities connected with its importation or exportation;

(d) All internal taxes or internal charges of any kind imposed in connection with imported or exported products; and

(e) All laws, regulations and requirements affecting sale, offering for sale, purchase, transportation or distribution of imported products within the territory of the Party.

2. No prohibition or restriction, whether made effective through quotas, import or export licenses or other measures, shall be instituted or maintained by either Party on the importation of any product of the other Party or on the exportation or sale for export of any product destined for the territory of the other Party unless the importation of the like product of all third countries or the exportation of the like product to the territory of all third countries is similarly prohibited or restricted.

3. Each Party shall accord to the other Party and persons of the other Party treatment no less favourable than it accords to any third country or the persons of any third country in all matters relating to the allocation of foreign exchange for transactions involving the importation and exportation of products and in the administration of foreign exchange regulations in relation to such transactions.

4. The most-favoured-nation treatment provisions of this Agreement shall not apply to advantages now accorded, or which may hereafter be accorded, by either Party resulting from:

(a) Membership in a customs union or free trade area;

(b) Preferences granted to other countries and authorized under the GATT or under other international agreements consistent with the GATT;

(c) Advantages accorded by Canada to countries and their overseas dependencies that are entitled to benefits of the British Preferential Tariff (BPT); or

(d) Advantages that are accorded to third countries on a reciprocal basis in accordance with instruments negotiated within the Uruguay Round and subsequent arrangements concluded under the GATT.

Article IV. Transit

1. In accordance with applicable laws and regulations, each Party shall facilitate the freedom of transit, via the routes most convenient for international transit, of products of the other Party across its territory. Products in transit across the territory of a Party that are not released from customs control and have not entered into the commerce of such Party shall not be subject to any unnecessary delays or restrictions and shall be exempt from all duties, taxes and other charges, except charges for transportation, administrative expenses or services rendered in relation to transit.

2. With respect to all charges, regulations and formalities applicable to products in transit, each Party shall accord to products of the other Party in transit across its territory treatment no less favourable than the treatment accorded to products of any third country in transit across its territory.

3. Each Party shall accord to the products of the other Party, which have been in transit across the territory of any third country and have not been released from customs control or entered into the commerce of such third country, treatment no less favourable than that which would have been accorded to such products had they been transported from their place of origin to their destination without going across the territory of such third country.

Article V. State Trading Enterprises

1. Each Party undertakes that if it establishes or maintains a state enterprise, wherever located, or grants to any enterprise, formally or in effect, exclusive or special privileges, such enterprise shall, in its purchases or sales involving either imports or exports, act in a manner consistent with the general principles of non-discriminatory treatment prescribed in this Agreement for governmental measures affecting imports or exports by private traders. To this end, such enterprises shall make any such purchases or sales solely in accordance with commercial considerations, including price, quality, availability, marketability, transportation and other conditions of purchase or sale, and shall afford the enterprises of the other Party adequate opportunity, in accordance with customary business practice, to compete for participation in such purchases or sales.

2. The provisions of paragraph 1 of this Article shall not apply to imports of products for immediate or ultimate consumption in governmental use and not otherwise for resale or use in the production of goods for sale.

Article VI. Measures Concerning Disruptive Trade Practices

1. Nothing in this Agreement prejudices the right of either Party to enact and administer laws and regulations:

(a) Consistent with the requirements of Article VI of the GATT and the related codes or successor agreements concluded under the GATT; or

(b) Applicable to products imported in such increased quantities and under such conditions as to cause or threaten to cause serious injury to domestic producers of like or directly competitive products.

2. As soon as possible after a request for initiation of an investigation into a disruptive trade practice is accepted by the authorities of one Party pursuant to a law or regulation referred to in paragraph (1) of this Article, and before the initiation of and during any investigation, the other Party shall be afforded an adequate opportunity for consultations with the aim of clarifying the situation and arriving at a mutually agreed solution.

3. The Party which intends to initiate any investigation into disruptive trade practices or is conducting such an investigation shall permit, upon request, access to non-confidential evidence and data being used for initiating or conducting the investigation.

4. Each Party shall ensure that its laws and regulations referred to in paragraph 1 of this Article are transparent and afford affected parties an opportunity to submit their views. Such laws and regulations shall not be applied in a manner that discriminates arbitrarily or unjustifiably between products of the other Party and products of any third country.

5. Notwithstanding paragraphs 1 and 2 of Article III or subparagraph 1 (b) of this Article, paragraphs 6 to 9 of this Article shall apply to trade in textile products.

6. The Parties agree to consult promptly at the request of either Party that considers that an actual or prospective increase in imports of a textile product of the other Party is causing or threatening to cause market disruption in its market.

7. The consultations provided for in paragraph 6 shall be concluded within sixty days from the date of request by the importing Party for such consultations, unless the Parties otherwise agree.

8. If, during such consultations, the Parties do not agree upon a means to prevent or to remedy the market disruption, the importing Party may restrain the imports of the product of the other Party, based on the date of import.

9. In critical circumstances, where delay would cause damage, the importing Party may take action to restrain imports of a textile product on a provisional basis, provided that a request for consultations shall be effected by the importing Party within 30 days of taking action.

Article VII. Transparency of Information

1. Each Party shall make available publicly on a timely basis all laws and regulations related to commercial activity, including trade, investment, taxation, banking, insurance, financial services, transport and labour.

2. Each Party shall provide interested persons of the other Party access to available non-confidential, nonproprietary data on the national economy, and specific industrial, agricultural, commodity or service sectors, including data on foreign trade and investment.

3. Each Party shall allow the other Party, when interested, the opportunity to consult on the formulation of laws and regulations which govern the conduct of business activities.

Article VIII. Services

The Parties will enter into consultations with a view to examining the possibility of broadening the scope of this Agreement to include trade in services, consistent with multi-

lateral principles established as a result of the negotiations on the General Agreement on Trade in Services.

Article IX. Merchant Vessels and Waterborne Cargoes

1. In international traffic, the merchant vessels of each Party, merchant vessels chartered by persons of each Party, and the cargoes of such vessels shall during arrival, stay at, and departure from the seaports of the other Party, enjoy treatment, including access to harbour services, accorded to the most-favoured nation. This provision shall not apply to pilotage.

2. In relation to products transported between Canada and Ukraine, neither Party shall create or maintain:

(a) Discriminatory measures of any kind to marketing the services of, securing cargoes for, and transferring payments related to, the merchant vessels of the other Party or merchant vessels chartered by persons of the other Party; or

(b) Discriminatory measures of any kind to the flow of waterborne cargoes through maritime cargo terminals or to the use of such terminals.

3. Each Party shall, on the basis of reciprocity with the other Party, permit the establishment and operation of offices to act as shipping and port agents for the merchant vessels of the other Party and for merchant vessels chartered by persons of the other Party.

Article X. Terms of Payments

1. Subject to the laws and regulations in force in Canada and Ukraine, all payments in respect of trade between the two countries shall be made on terms mutually agreed upon by the persons party to the commercial contracts governing that trade.

2. Neither Party shall require or encourage persons subject to their jurisdiction to engage in barter or countertrade transactions as a condition of bilateral trade between Canada and Ukraine.

Article XI. Trade-related Finance

The Parties shall endeavour to enhance the relationship between Export Development Corporation of Canada, or its successor or successors, and the National Bank of Ukraine, or its successor or successors, especially in relation to financing trade in capital goods, services, and commodities based on reasonable assessments of commercial risk and, where appropriate, based on sovereign risk guarantees.

Article XII. Law Applicable to Contracts and Settlement of Commercial Disputes

1. Neither Party shall interfere with the freedom of persons subject to its jurisdiction to agree with persons of the other Party on the choice of law to govern the conclusion and performance of contracts between them.

2. Persons of Canada, on the one hand, and persons of Ukraine, on the other hand, may agree to settle disputes arising out of commercial transactions by arbitration. Such persons, involved in disputes arising out of individual commercial transactions may agree to arbitration in accordance with the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), adopted in 1976.¹

3. Without prejudice to their ability to decide otherwise, the persons party to commercial transactions may agree on a place for conducting the arbitration in a country, other than Ukraine or Canada, that is a party to the UN Convention on the Recognition and Implementation of Foreign Arbitral Decisions, done in New York on June 10, 1958.²

4. Nothing in the present Agreement shall be interpreted in such a way as to hamper, nor shall either Party prevent, the parties to commercial transactions from agreeing on any other form of arbitration for the settling of commercial disputes, which they mutually prefer and which, in their opinion, best answers their commercial needs.

5. The persons of Canada and of Ukraine shall enjoy access to the courts of the other Party on the same basis as persons of any third country.

Article XIII. National Security

The provisions of this Agreement shall not limit the right of either Party to take any action for the protection of its national security interests.

Article XIV. Other Exceptions

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where the same conditions prevail, or a disguised restriction on international trade, nothing in this Agreement shall be construed to prohibit the adoption or enforcement by either Party of:

- (a) Measures necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Agreement, or
- (b) Any other measure referred to in Article XX of the GATT.

Article XV. Consultations

1. The Parties shall consult with each other from time to time regarding the operation of this Agreement or of any provision thereof.

2. The terms of reference for consultations held pursuant to paragraph (1) of this Article shall be:

- (a) To keep under review the possibility of broadening this Agreement;
- (b) To consider matters affecting trade and commerce between Canada and Ukraine;
- (c) To exchange information and views on matters that might adversely affect either Party's existing levels or future development of trade;

---

1. United Nations, Official Records of the General Assembly, Thirty-first Session, Supplement No. 17 (A/31/17), p. 34.

2. Ibid., Treaty Series, vol. 330, p. 3.

(d) To review multilateral trade matters of common interest; and

(e) To review progress towards expanding bilateral trade, and to examine, where appropriate, proposals designed to encourage further growth in trade or to overcome hindrances to such growth.

3. Consultations pursuant to this Article may be initiated at the request of either Party on reasonable notice to the other Party.

4. The location of meetings held pursuant to the present Article shall alternate between Canada and Ukraine unless the Parties agree otherwise. A representative of each Party shall lead that Party's delegation to such meetings. Each meeting shall be chaired by a representative of the host Party.

Article XVI. Entry into Force, Term and Termination

1. For the purpose of the entry into force of this Agreement, the Parties will inform each other by an exchange of notes that their respective legal requirements have been completed. This Agreement shall enter into force on the date of the exchange of notes or, in the event that the exchange of notes does not take place on the same day, on the date of the last note.

2. This Agreement shall remain in force unless terminated by either Party upon at least six months' notice to the other Party. Should this Agreement be terminated, both Parties will, to the extent possible, seek to minimize possible disruption to their trade relations.

3. The rights and obligations arising out of contracts entered into between persons of the Parties shall be the responsibility of such persons only. Termination of this Agreement shall not affect the fulfilment of obligations or undertakings arising from contracts entered into during the period the Agreement was in force.

4. Except as expressly provided herein, nothing in this Agreement overrides or modifies agreements already in force between the Parties.

In witness whereof, the undersigned have signed this Agreement.

Done in duplicate at Kyiv this 31 day of March, 1994, in the English, French, and Ukrainian languages, all three texts being equally authentic.

For the Government of Canada:

ANDRÉ OUELLET

For the Government of Ukraine:

O. SLEPICHEV

[FRENCH TEXT — TEXTE FRANÇAIS]

ACCORD DE COMMERCE ENTRE LE GOUVERNEMENT DU CANADA ET LE GOUVERNEMENT DE L'UKRAINE

Le Gouvernement du Canada et le Gouvernement de l'Ukraine (ci-après dénommés collectivement "Parties", et individuellement "Partie"),

Convaincus que le développement du commerce bilatéral des biens et des services améliorera la compréhension et renforcera la coopération entre les peuples du Canada et de l'Ukraine;

Conscients que les échanges commerciaux sont une composante essentielle de la relation bilatérale entre le Canada et l'Ukraine;

Reconnaissant que la restructuration économique et la progression vers l'établissement d'une économie de marché en Ukraine offrent la possibilité d'accroître le commerce bilatéral;

Notant le statut du Canada en tant que partie contractante à l'Accord général sur les tarifs douaniers et le commerce (GATT)¹;

Attendant avec intérêt que l'Ukraine adhère au GATT selon des modalités à convenir entre elle et les Parties contractantes du GATT;

Rappelant l'Accord à long terme visant à faciliter la coopération économique, industrielle, scientifique et technique fait le 14 juillet 1976², l'Accord en vue d'éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu fait le 13 juin 1985 et l'Accord sur l'encouragement et la protection réciproque des investissements fait le 20 novembre 1989³;

Réaffirmant leur désir d'intensifier leurs relations commerciales en conformité avec les principes et les modalités de l'Acte final signé à Helsinki le 1er août 1975⁴ et d'autres documents de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe, notamment le Document de la Conférence de Bonn⁵ sur la coopération économique en Europe tenue conformément aux dispositions pertinentes du Document de clôture de la Réunion de Vienne⁶ de la Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe,

(1) Recueil des traités du Canada 1976 No 9

(2) Recueil des traités du Canada 1986 No 29

(3) Recueil des traités du Canada 1991 No 31

Sont convenus de ce qui suit :

1. Nations Unies, Recueil des Traités, vol. 55, p. 187.

2. Ibid., vol. 1078, No. 1-16486.

3. Ibid., vol. 1852, No. 1-31539.

4. Documents d'actualité internationale, nos 34-35-36 (26 août-2 et 9 septembre 1975), p. 642 (La documentation française).

5. International Legal Materials, vol. XXIX, No. 4 (1990) p. 1054 (American Society of International Law) (anglais seulement).

6. Documents d'actualité internationale, No. 4 (15 février 1989), p. 70 and No 5 (1er mars 1989), p. 102 (La documentation française).

Article premier. Objectif

Le présent Accord vise à établir un ensemble équilibré de droits et d'obligations et à fixer les règles relatives à la conduite des relations commerciales entre le Canada et l'Ukraine.

Article II. Définitions

Territoire

"Territoire" désigne :

Dans le cas du Canada, le territoire auquel s'applique la législation douanière du Canada, y compris les régions s'étendant au-delà des mers territoriales du Canada et qui, conformément au droit international et aux lois du Canada, sont des régions à l'égard desquelles le Canada est habilité à exercer des droits pour ce qui concerne les fonds marins et leur sous-sol ainsi que leurs ressources naturelles; et,

Dans le cas de l'Ukraine, le territoire auquel s'applique la législation douanière de l'Ukraine, y compris les régions s'étendant au-delà des mers territoriales de l'Ukraine et qui, conformément au droit international et aux lois de l'Ukraine, sont des régions à l'égard desquelles l'Ukraine est habilitée à exercer des droits pour ce qui concerne les fonds marins et leur sous-sol ainsi que leurs ressources naturelles.

Personne

"Personne" d'un pays désigne un citoyen ou un résident permanent du pays en question ou une personne morale constitué(e) légalement sur le territoire du pays ou y menant la majeure partie de ses activités.

Pays tiers

"Pays tiers" désigne tout pays autre que le Canada ou l'Ukraine.

Transit

"Transit" désigne le passage à travers le territoire d'un pays, qu'il s'effectue ou non avec transbordement, entreposage, rupture de charge ou changement dans le mode de transport, lorsque ce passage ne constitue qu'une fraction d'un voyage complet commençant et se terminant au-delà des frontières du pays sur le territoire duquel il a lieu.

Produits textiles

"Produits textiles" désigne les peignées, fils, tissus, articles de confection simple, vêtements et autres produits textiles manufacturés (produits qui tirent leurs caractéristiques principales de leurs composants textiles) en coton, laine, fibres artificielles et synthétiques, ou mélanges des fibres précitées, dans lesquels l'une quelconque de ces fibres ou toutes ces fibres combinées constituent soit l'élément de principale valeur des fibres contenues dans le produit, soit cinquante pour cent (50 %) ou plus, en poids (ou dix-sept pour cent (17 %) ou plus en poids de laine); les fibres discontinues, câbles pour discontinus, déchets, monofilaments et multifilaments simples, artificiels et synthétiques, ainsi que les textiles constitués de fibres végétales, de mélanges de fibres végétales et de fibres spécifiées plus haut, et les mélanges contenant de la soie, qui font une concurrence directe aux textiles constitués des fibres spécifiées ci-haut et dans lesquelles l'une quelconque de ces fibres ou

toutes ces fibres combinées constituent soit l'élément de principale valeur des fibres, soit cinquante pour cent (50 %) ou plus du poids du produit.

Article III. Traitement de la nation la plus favorisée

1. Chacune des Parties accorde à tout produit similaire de l'autre Partie immédiatement et sans condition, et indépendamment de la nationalité du transporteur, tout avantage, faveur, privilège ou immunité qui a déjà été accordé ou pourra l'être ultérieurement par cette Partie à l'égard d'un produit provenant d'un pays tiers ou destiné à un pays tiers en ce qui concerne :

a) Les droits de douane et redevances de toute nature imposés ou se rapportant à l'importation ou à l'exportation de produits ou frappant les transferts internationaux de fonds en règlement d'importations ou d'exportations;

b) La méthode de perception des droits et redevances visés à l'alinéa a) du présent paragraphe;

c) Les règles et formalités relatives à son importation et à son exportation;

d) Les taxes intérieures ou autres redevances intérieures de toute nature imposées à l'importation et à l'exportation de produits; et

e) Toutes lois, réglementations et conditions visant la vente, l'offre en vente, l'achat, le transport ou la distribution de produits importés sur le territoire de la Partie.

2. Aucune prohibition ou restriction, qu'elle soit appliquée par des quotas, par des licences d'importation ou d'exportation ou par d'autres mesures, n'est établie ou maintenue par l'une des Parties à

l'égard de l'importation d'un produit quelconque de l'autre Partie ou à l'égard de l'exportation ou de la vente pour exportation de tout produit destiné au territoire de l'autre Partie à moins que l'importation du produit similaire en provenance de tous les pays tiers ou l'exportation du produit similaire à destination du territoire de tous les pays tiers ne fasse l'objet d'une semblable prohibition ou restriction.

3. Chacune des Parties accorde à l'autre Partie et aux personnes de l'autre Partie un traitement non moins favorable que celui qu'elle accorde à n'importe quel pays tiers ou aux personnes de n'importe quel pays tiers en tout ce qui concerne l'allocation de devises étrangères pour des transactions comportant l'importation et l'exportation de produits et dans l'application des règlements du change à ces transactions.

4. Les dispositions du présent Accord relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne s'appliquent pas aux avantages qui sont ou pourront être accordés par l'une ou l'autre des Parties comme suite :

a) À l'adhésion à une union douanière ou à une zone de libre-échange;

b) Aux préférences ou avantages accordés à d'autres pays et autorisés en vertu du GATT ou d'autres accords internationaux compatibles avec le GATT;

c) Aux avantages que le Canada accorde aux pays et à leurs territoires dépendants d'outre-mer qui ont droit aux avantages du Tarif de préférence britannique (TPB); ou

d) Aux avantages accordés à des pays tiers sous réserve de réciprocité, en conformité avec les instruments négociés dans le cadre de l'Uruguay Round et d'arrangements ultérieurs conclus en vertu du GATT.

Article IV. Transit

1. En conformité avec les lois et règlements applicables, chacune des Parties facilite la liberté de transit, à travers son territoire, de produits de l'autre Partie empruntant les voies les plus commodes pour le transit international. Les produits en transit à travers le territoire d'une Partie qui ne sont pas dédouanés ni introduits sur le marché de cette Partie ne sont pas soumis à des délais ou à des restrictions inutiles et sont exonérés de tous droits, de toutes taxes et de toute autre imposition, à l'exception des frais de transport, des dépenses administratives ou des services rendus relativement au transit.

2. En ce qui concerne tous les droits, règlements et formalités applicables aux produits en transit, chacune des Parties accorde aux produits de l'autre Partie passés en transit par son territoire un traitement non moins favorable que celui qui est accordé aux produits de tout pays tiers en transit sur son territoire.

3. Chacune des Parties accorde aux produits qui sont passés en transit par le territoire de tout pays tiers et qui n'ont pas été dédouanés ni introduits sur le marché dudit pays tiers, un traitement non moins favorable que celui qui leur aurait été accordé s'ils avaient été transportés de leur lieu d'origine à leur lieu de destination sans passer par ce territoire.

Article V. Entreprises commerciales d'État

1. Chacune des Parties s'engage à ce que, si elle fonde ou maintient une entreprise d'État, en quelque lieu que ce soit, ou si elle accorde à une entreprise, en droit ou en fait, des privilèges exclusifs ou spéciaux, cette entreprise se conforme, dans ses achats ou ses ventes se traduisant par des importations

ou des exportations, au principe général de non-discrimination prescrit par le présent Accord relativement aux mesures des pouvoirs publics touchant les importations ou les exportations qui sont effectuées par des commerçants du secteur privé. À cette fin, de telles entreprises doivent procéder à tout achat ou à toute vente se traduisant par des importations ou des exportations en s'inspirant uniquement de considérations d'ordre commercial telles que le prix, la qualité, la disponibilité, la valeur marchande, le transport et d'autres conditions, et offrir aux entreprises de l'autre Partie toutes facilités de participer à ces transactions dans des conditions de libre concurrence et conformément aux usages commerciaux ordinaires.

2. Les dispositions du paragraphe 1 du présent article ne s'appliquent pas aux importations de produits destinés à être immédiatement ou finalement consommée par les pouvoirs publics ou pour leur compte et non à être revendus ou à servir à la production de marchandises, en vue de la vente.

Article VI. Mesures concernant les pratiques qui désorganisent le commerce

1. Rien dans le présent Accord n'affecte le droit de l'une ou l'autre des Parties d'adopter et d'appliquer des lois et règlements :

a) Conformes aux exigences de l'article VI du GATT et des codes ou des accords consécutifs négociés dans le cadre du GATT; ou

b) Applicables aux produits importés en quantités tellement accrues et à des conditions telles qu'ils causent ou menacent de causer un préjudice grave aux producteurs nationaux de produits similaires ou de produits directement concurrents.

2. Le plus tôt possible après qu'il a été fait droit à une demande d'ouverture d'enquête relativement à une

pratique qui désorganise le commerce par les autorités de l'une des Parties conformément à une loi ou à un règlement dont il a été fait mention au paragraphe 1 du présent article, et avant l'ouverture de toute enquête ainsi que durant toute enquête, il est offert à l'autre Partie toutes facilités de procéder à des consultations en vue d'élucider la situation concernant les questions visées et d'en arriver à une solution mutuellement convenue.

3. La Partie qui a l'intention d'ouvrir une enquête relativement à une pratique qui désorganise le commerce, ou qui procède à une telle enquête, donne sur demande l'autorisation de prendre connaissance des éléments de preuve et informations non confidentiels utilisés pour l'ouverture ou la conduite de l'enquête.

4. Chacune des Parties s'assure que ses lois et règlements dont il est fait mention au paragraphe 1 du présent article sont transparents et donnent aux parties intéressées la possibilité de présenter leurs vues. Ces lois et règlements ne sont pas appliqués d'une façon qui établit une discrimination arbitraire et injustifiée entre les produits de l'autre Partie et les produits de tout pays tiers.

5. Nonobstant les paragraphes 1 et 2 de l'article III ou l'alinéa (1) b) du présent article, les paragraphes 6 à 9 du présent article s'appliquent au commerce des produits textiles.

6. Les Parties conviennent que, sur demande, elles procéderont sans tarder à des consultations si l'une ou l'autre des Parties estime qu'une augmentation effective ou envisagée d'un produit textile en provenance de l'autre Partie désorganise ou menace de désorganiser son marché.

7. Sauf entente contraire entre les Parties, les consultations prévues au paragraphe 6 doivent être achevées dans les soixante jours suivant la date de la demande de la Partie importatrice.

8. Si, à l'occasion de telles consultations, les Parties ne s'entendent pas sur une façon de prévenir ou de corriger la désorganisation du marché, la Partie importatrice pourra imposer des restrictions sur le produit de l'autre Partie, en fonction de la date d'importation.

9. Dans des circonstances critiques, où tout délai pourrait causer un préjudice, la Partie importatrice pourra prendre des mesures afin de restreindre de façon provisoire les importations d'un produit textile, sous réserve qu'elle fasse une demande de consultations dans les trente jours qui suivent de telles mesures.

Article VII. Transparence de l'information

1. Chacune des Parties rend publiquement accessibles en temps opportun toutes les lois et tous les règlements relatifs aux activités commerciales, y compris les échanges commerciaux, les investissements, la fiscalité, les opérations bancaires, l'assurance, les services financiers, les transports et le travail.

2. Chacune des Parties donne aux personnes intéressées de l'autre Partie accès aux informations non confidentielles et non exclusives dont elle dispose sur l'économie nationale ainsi que sur des secteurs spécifiques de l'industrie, de l'agriculture, des produits de base ou des services, y compris les données sur le commerce extérieur et les investissements étrangers.

3. Chacune des Parties donne à l'autre Partie, si celle-ci en manifeste le désir, l'occasion de procéder à des consultations sur l'élaboration des lois et des règlements qui régissent la conduite des affaires.

Article VIII. Services

Les Parties procéderont à des consultations en vue d'examiner la possibilité d'élargir la portée du présent Accord afin d'y englober le commerce des services, conformément aux principes multilatéraux établis par suite des négociations entourant l'Accord général sur le commerce des services.

Article IX. Navires marchands et cargaisons

1. Pour ce qui est du trafic international, les navires marchands de chacune des Parties et les navires marchands affrétés par des personnes de chacune des Parties ainsi que les cargaisons qu'ils transportent jouissent, à leur arrivée dans les ports de mer de l'autre Partie, durant leur séjour dans ces ports et à leur départ, du traitement de la nation la plus favorisée, y compris l'accès aux services portuaires. Les dispositions du présent paragraphe ne s'appliquent pas au pilotage.

2. En ce qui a trait aux produits transportés entre le Canada et l'Ukraine, aucune des Parties n'établit ni ne maintient :

a) De mesures discriminatoires de quelque nature que ce soit, qu'il s'agisse de la commercialisation des services, de l'obtention de cargaisons ou du transfert des paiements, pour ce qui se rapporte aux navires marchands de l'autre Partie ou aux navires marchands affrétés par des personnes de l'autre Partie; ou

b) De mesures discriminatoires de quelque nature que ce soit pour ce qui se rapporte au mouvement des cargaisons dans les terminaux ou à l'utilisation de tels terminaux.

3. Chacune des Parties permet, sous réserve de réciprocité, l'établissement et l'exploitation de bureaux qui agissent à titre d'agents maritimes et portuaires pour les navires marchands de l'autre Partie et pour les navires marchands affrétés par des personnes de l'autre Partie.

Article X. Modalités de paiement

1. Sous réserve des lois et règlements en vigueur au Canada et en Ukraine, tous les paiements se rapportant aux échanges commerciaux entre les deux pays s'effectuent à des conditions dont conviendront les personnes parties aux contrats commerciaux qui régissent ces échanges.

2. Aucune des Parties n'impose à des personnes sous sa juridiction d'effectuer des opérations de troc ou des achats de compensation comme condition d'échanges bilatéraux entre le Canada et l'Ukraine, ni ne les encourage à ce faire.

Article XI. Financement des échanges

Les Parties s'efforcent d'intensifier les relations entre la Société pour l'expansion des exportations du Canada, ou son ou ses successeurs, et la Banque nationale de l'Ukraine, ou son ou ses successeurs, en particulier pour ce qui concerne le financement du commerce de biens d'équipement, de services et de produits de base reposant sur une évaluation raisonnable du risque commercial et, lorsqu'il y a lieu, sur des garanties souveraines du risque.

Article XII. Droit applicable aux contrats et au règlement des différends commerciaux

1. Aucune des Parties n'empiète sur la liberté des personnes sous sa juridiction de convenir avec les personnes de l'autre Partie des lois qui doivent régir la conclusion et l'exécution des contrats qu'elles passent entre elles.

2. Les personnes du Canada, d'une part, et les personnes de l'Ukraine, d'autre part, peuvent convenir de régler par arbitrage les différends découlant de transactions commerciales. De telles personnes, si elles ont un différend lié à une transaction commerciale, peuvent convenir de recourir à l'arbitrage conformément au Règlement d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international (CNUDCI), adopté en 1976¹.

3. Sans préjudice de leur faculté d'en disposer autrement, les personnes parties à des transactions commerciales peuvent convenir d'un lieu d'arbitrage dans un pays autre que l'Ukraine ou le Canada qui adhère à la Convention des Nations Unies pour la reconnaissance et l'exécution des sentences arbitrales étrangères, faite à New York le 10 juin 1958².

4. Rien dans le présent Accord ne doit être interprété de façon à empêcher les parties à des transactions commerciales de convenir de toute autre forme d'arbitrage de différends commerciaux qu'elles préfèrent l'une et l'autre et qui, à leur point de vue, répond le mieux à leurs besoins commerciaux, et aucun des Parties ne soulève d'obstacle à cet égard.

5. Les personnes du Canada et celles de l'Ukraine jouissent du même recours aux tribunaux de l'autre Partie que les personnes de pays tiers.

---

1. Nations Unies, Documents officiels de l'Assemblée générale, trente-et-unième session, Supplément no 17 (A/31/17), p. 36.

2. Ibid., Recueil des Traités, vol. 330, p. 3.

Article XIII. Sécurité nationale

Aucune disposition du présent Accord ne limite le droit de l'une ou l'autre des Parties de prendre toute mesure jugée nécessaire à la protection des intérêts de sa sécurité nationale.

Article XIV. Autres exceptions

Sous réserve que ces mesures ne soient pas appliquées de façon à constituer soit un moyen de discrimination arbitraire ou injustifiée entre des pays où les mêmes conditions existent, soit une restriction déguisée au commerce international, rien dans le présent Accord ne doit être interprété comme interdisant l'adoption ou l'application par l'une ou l'autre des Parties :

- a) Des mesures nécessaires à l'application des lois et règlements qui ne sont pas incompatibles avec les dispositions du présent Accord; ou
- b) De toute autre mesure dont il est fait état à l'article XX du GATT.

Article XV. Consultations

1. Les Parties se consultent de temps à autre concernant l'application du présent Accord ou de l'une quelconque de ses dispositions.

2. Les consultations tenues aux termes du paragraphe 1 du présent article ont pour objet :

- a) D'examiner la possibilité d'élargir la portée du présent Accord;
- b) D'étudier les questions qui influent sur le commerce entre le Canada et l'Ukraine;
- c) De permettre l'échange de renseignements et de vues sur des questions qui pourraient influencer défavorablement sur le niveau existant ou le développement futur du commerce;
- d) De passer en revue les questions commerciales multilatérales d'intérêt commun; et
- e) De revoir les progrès réalisés en vue de l'expansion des échanges commerciaux entre les deux pays ainsi que d'examiner, s'il y a lieu, des propositions destinées à encourager le développement de ces échanges ou à surmonter les obstacles à ce développement.

3. Les consultations en application du présent article pourront avoir lieu à la demande de l'une ou l'autre des Parties, sous réserve d'un préavis raisonnable donné à l'autre Partie.

4. Sauf entente contraire entre les Parties, les réunions tenues en application du présent article ont lieu par alternance au Canada et en Ukraine. Les délégations des Parties à ces réunions seront dirigées par un représentant des Parties respectives. Chaque réunion est présidée par un représentant de la Partie hôte.

Article XVI. Entrée en vigueur, durée et dénonciation

1. Aux fins de l'entrée en vigueur du présent Accord, les Parties s'informeront par un échange de notes que les conditions fixées par leur législation respective ont été remplies.

L'Accord entre en vigueur à la date dudit échange de notes ou, si les notes ne sont pas échangées le même jour, à la date de la dernière note.

2. Le présent Accord reste en vigueur à moins qu'il ne soit dénoncé par l'une des Parties moyennant un préavis d'au moins six mois à l'autre Partie. Dans une telle éventualité, les deux Parties chercheront, autant que faire se peut, à perturber le moins possible leurs relations commerciales.

3. Les droits et obligations découlant de contrats passés entre des personnes des Parties n'engagent que ces personnes. La dénonciation du présent Accord n'influe d'aucune façon sur l'exécution des obligations ou des engagements découlant de contrats passés durant la période de validité du présent Accord.

4. Sauf stipulation expresse dans les présentes, aucune disposition du présent Accord ne remplace ni ne modifie les accords déjà en vigueur entre les Parties.

En foi de quoi, les soussignés ont signé le présent Accord.

Fait en deux exemplaires à Kyiv ce 31 jour de mars 1994, en langues française, anglaise et ukrainienne, les trois textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement du Canada :

ANDRÉ OUELLET

Pour le Gouvernement de l'Ukraine :

O. SLEPICHEV

[UKRAINIAN TEXT — TEXTE UKRAINIEN]

УГОДА

МІЖ УРЯДОМ КАНАДИ І УРЯДОМ УКРАЇНИ
ПРО ТОРГОВЕЛЬНІ ТА КОМЕРЦІЙНІ ВІДНОСИНИ

УРЯД КАНАДИ І УРЯД УКРАЇНИ (які надалі іменуються "Сторони", а окремо "Сторона"),

ПЕРЕКОНАНІ, що розвиток двосторонньої торгівлі товарами і послугами сприятиме взаєморозумінню і співробітництву між народами Канади і України;

УСВІДОМЛЮЮЧИ те, що торговельні та комерційні відносини є важливим елементом двосторонніх відносин між Канадою і Україною;

ВИЗНАЮЧИ, що економічна перебудова і перехід до ринкової економіки в Україні створюють додаткові можливості для розширення двосторонньої торгівлі;

ЗАЗНАЧАЮЧИ, що Канада є однією з договірних сторін Генеральної Угоди про тарифи і торгівлю (ГАТТ);

РОЗРАХОВУЮЧИ на приєднання України до ГАТТ на умовах, які ще будуть узгоджені між Україною і ДОГОВІРНИМИ СТОРОНАМИ ГАТТ;

ПОСИЛАЮЧИСЬ на Довгострокову Угоду про сприяння економічному, промисловому і науково-технічному співробітництву, підписану 14 липня 1976 року, на Угоду про уникнення подвійного оподаткування доходів, підписану 13 червня 1985 року і на Угоду про поширення і взаємозахист капіталовкладень, підписану 20 листопада 1989 року;

ПІДТВЕРДЖУЮЧИ своє прагнення до подальшого розширення комерційних зв'язків згідно з принципами й умовами Заключного акту, підписаного в Хельсінкі 1 серпня 1975 року, та іншими документами Наради по безпеці і співробітництву в Європі, зокрема, документом Боннської Конференції про економічне співробітництво, згідно з відповідними умовами Заключного документу Віденської зустрічі Наради по безпеці і співробітництву в Європі,

ДОМОВИЛИСЯ про нижчевикладене:

СТАТТЯ I

МЕТА

Метою цієї Угоди є створення збалансованих прав та обов'язків і узгоджених правил для здійснення торговельних та комерційних відносин між Канадою та Україною.

СТАТТЯ II

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Територія

"Територія" означає:

відносно Канади - територія, на якій діють її митні закони, включаючи будь-які райони поза територіальними морями Канади, в межах яких Канада, згідно з міжнародним правом і своїм внутрішнім законодавством, здійснює свої права відносно морського дна, підґрунтя і їхніх природних багатотв; і

відносно України - територія, на якій діють її митні закони, включаючи будь-які райони поза територіальними морями України, в межах яких Україна, згідно з міжнародним правом і своїм внутрішнім законодавством, здійснює свої права відносно морського дна, підґрунтя і їхніх природних багатств.

Особа

"Особа" будь-якої країни означає особу, громадянина або постійного мешканця цієї країни чи юридичну особу, створену згідно з законами цієї країни, або, яка здійснює більшу частину своєї діяльності на території цієї країни.

Третя країна	"Третя країна" означає будь-яку іншу країну, крім Канади чи України.
Транзит	"Транзит" означає перевезення товару через територію країни з перевантаженням, зберіганням на складі, роздібленням великих партій на малі, зміною у способі або виді транспорту або без цих операцій, коли таке перевезення є тільки частиною всього шляху, який починається і закінчується поза межами країни, через територію якої відбувається перевезення.
Текстильні вироби	"Текстильні вироби" означає топс, пряжу, штучний товар, готові вироби, одяг та інші готові текстильні вироби (основні характеристики яких визначаються їхніми текстильними компонентами) із бавовни, вовни, штучного волокна або їхніх сумішей, в яких будь-яке волокно або комбінація всіх тих волокон становлять або основну вартість волокна, або п'ятдесят (50) чи більше відсотків по вазі (або сімнадцять (17) чи більше відсотків по вазі вовни) виробу; штучне і синтетичне шталельне волокно, лачоси, відходи, прості моно- і поліфіламентні волокна, а також текстильні вироби з рослинного волокна, суміші рослинного з вищезгаданими волокнами, і суміші із шовку, які безпосередньо конкурують із текстильними виробами із вищезгаданих волокон і в яких будь-яке з тих волокон або комбінація тих волокон становлять або основну вартість волокна, або 50 (п'ятдесят) чи більше відсотків по вазі виробу.

СТАТТЯ III

РЕЖИМ НАЙБІЛЬШОГО СПРИЯННЯ

1. Кожна Сторона надаватиме аналогічному товару іншій Стороні негайно, безумовно і незалежно від державної приналежності перевізника будь-які вигоди, пільги, привілеї або імунітет, які надаються або можуть від тепер надаватися нею

товару, що походить з території або ввозиться на територію будь-якої третьої країни, відносно:

- (а) усяких митних зборів і оплат, які накладаються у зв'язку з імпортом або експортом товарів або за переказ за кордон платежів за імпорт або експорт;
- (б) способів стягнення зборів та оплат, згаданих у пункті (а) цього параграфу;
- (в) правил і формальностей, пов'язаних з його імпортом та експортом;
- (г) усіх внутрішніх податків або внутрішніх оплат будь-якого роду, які накладаються у зв'язку з імпортом або експортом товару; і
- (ґ) усіх законів, правил і вимог, які відносяться до продажу, до пропозиції на продаж, закупівлі, перевезення або збуту імпортованих товарів на території Сторони.

2. Жодна із Сторін не буде встановлювати чи застосовувати заборони або обмеження шляхом квот та експортних чи імпортних ліцензій, або інших заходів, відносно імпорту будь-якого товару, або експорту, чи продажу на експорт будь-якого товару, призначеного для території іншої Сторони, якщо подібні заборони або обмеження не застосовуються відносно імпорту аналогічного товару з усіх третіх країн або експорту аналогічного товару на територію всіх третіх країн.

3. Кожна Сторона надаватиме іншій Стороні та особам іншої Сторони режим, не менш сприятливий, ніж той, який вона надає будь-якій третій країні або особам будь-якої третьої країни в усіх справах, які відносяться до розподілу іноземної валюти для ведення ділових операцій, пов'язаних з імпортом і експортом товарів, а також у застосуванні валютних правил щодо таких операцій.

4. Умови режиму найбільшого сприяння, викладені в цій Угоді, не стосуються переваг, які вже надані або можуть бути надані в майбутньому будь-якою з Сторін внаслідок:
- (а) членства в будь-якому митному союзі або зоні вільної торгівлі;
  - (б) преференцій, наданих іншим країнам і дозволених у рамках ГАТТ або в рамках інших міжнародних договорів, сумісних з ГАТТ;
  - (в) переваг, наданих Канадою країнам і їхнім залежним заморським територіям, які користуються пільгами Британського преференціального тарифу (БПТ); або
  - (г) переваг, наданих третім країнам на взаємній основі згідно з офіційними документами, узгодженими під час Уругвайського раунду і наступними домовленостями, досягнутими в рамках ГАТТ.

СТАТТЯ IV

ТРАНЗИТ

1. Згідно з чинними законами та правилами, кожна Сторона забезпечить вільний транзит товарів іншої Сторони через свою територію по шляхах, найвигідніших для міжнародного перевезення. Товари, які перевозяться транзитом через територію однієї із Сторін, залишаючись під митним контролем, і не ставши об'єктом торгівлі на території цієї Сторони, не будуть підлягати жодним затриманням або обмеженням і будуть звільнені від усіх митних платежів, податків та інших оплат, за винятком оплат перевезення, адміністративних видатків і послуг, наданих у зв'язку з транзитом.
2. Відносно всіх оплат, правил і формальностей, пов'язаних з транзитним перевезенням товарів, кожна Сторона надаватиме товарам іншої Сторони, які перевозяться через її територію транзитом, режим не менш сприятливий, ніж той, який вона надає товарам будь-якої третьої країни, що перевозяться через її територію транзитом.

3. Кожна Сторона надаватиме товарам іншої Сторони, які перевозяться транзитом через територію будь-якої третьої країни, які залишались під митним контролем і не стали об'єктом торгівлі тієї третьої країни, режим не менш сприятливий, ніж той, який був би наданий таким товарам, у разі перевезення з місця їхнього походження до місця призначення, без перетинання території тієї третьої країни.

СТАТТЯ V

ДЕРЖАВНІ ТОРГОВЕЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Кожна Сторона, якщо вона створить або утримуватиме державне підприємство, незалежно від місця його розташування, або надаватиме будь-якому підприємству, формально або фактично, виключні або спеціальні пільги, бере на себе зобов'язання, що таке підприємство, при купівельних чи продажних операціях, які включають в себе або імпорт або експорт, буде діяти згідно з загальними принципами недискримінаційного режиму, передбаченими цією Угодою, стосовно державних заходів, які впливають на імпорتنі та експортні операції приватних торговців. З такими цілями, ці підприємства можуть здійснювати такі закупівлі або продажі виключно згідно з комерційними критеріями, які включають у себе ціну, якість, кількість товару, здатність реалізації, транспорт та інші умови закупівлі чи продажу, і надаватимуть підприємствам іншої Сторони, згідно із звичною практикою ділових відносин, можливість брати участь на основі конкуренції в таких закупівлях чи продажах.
2. Умови параграфу 1 цієї Статті не стосуються імпорту товарів, призначених для негайного або кінцевого вжитку у державному користуванні і не для перепродажу або використання для виробництва товарів на продаж.

СТАТТЯ VI

ЗАХОДИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ПОРУШЕНЬ ТОРГІВЛІ

1. Ніщо в цій Угоді не обмежує права будь-якої Сторони запроваджувати і застосовувати закони і правила, які:

- (а) сумісні з вимогами Статті VI ГАТТ, а також із пов'язаними угодами чи угодами-наступницями, укладеними в рамках ГАТТ; або
  - (б) стосуються товарів, імпортованих у таких збільшених кількостях і на таких умовах, що завдають або можуть завдати серйозної шкоди місцевим виробникам подібних або безпосередньо конкуруючих товарів.
2. Якнайшвидше після того, як уповноважений орган однієї Сторони прийме прохання розпочати розслідування якогось порушення торгівлі згідно з законом або правилом, згаданим у параграфі 1 цієї Статті, і перед початком та протягом будь-якого розслідування, іншій Стороні буде надано відповідну можливість провести консультації з метою вивчення ситуації і прийняття взаємоприйняттого рішення.
3. Сторона, яка має намір розпочати будь-яке розслідування відносно дій, які порушують торгівлю, або яка проводить таке розслідування, забезпечить, на прохання, доступ до неконфіденційної інформації і даних, які використовуються для початку або проведення розслідування.
4. Кожна Сторона забезпечить відкритість своїх законів і правил, згаданих у параграфі 1 цієї Статті, і надасть сторонам, що постраждали, можливість представити свої погляди. Такі закони і правила повинні застосовуватися таким чином, щоб не допустити довільної або невиправданої дискримінації щодо товарів іншої Сторони та товарів будь-якої третьої країни.
5. Незалежно від умов параграфів 1 і 2 Статті III або підпараграфа 1 б) цієї Статті, параграфи 6-9 цієї Статті стосуватимуться торгівлі текстильними товарами.
6. Сторони домовляються негайно проводити консультації на прохання будь-якої Сторони, яка вважає, що дійсне або передбачуване зростання імпорту текстильного товару іншої Сторони спричиняє або загрожує спричинити порушення ПІ ринку.

7. Консультації, передбачені параграфом 6 цієї Статті, будуть проводитися не пізніше 60 днів від дати прохання Сторони-імпортера відносно проведення таких консультацій, якщо Сторони не домовляються інакше.
8. Якщо під час таких консультацій Сторони не зможуть домовитись про спосіб запобігання або усунення порушення ринку, Сторона-імпортер може ввести обмеження на ввіз товару іншої Сторони, починаючи з дати імпортової поставки.
9. У критичних обставинах, коли затримка могла б завдати шкоди, Сторона-імпортер може вжити заходів, щоб тимчасово обмежити імпорт текстильного товару за умовою, що Сторона-імпортер звернеться з проханням про проведення консультацій протягом 30 днів від дати введення таких заходів.

СТАТТЯ VII

ВІДКРИТІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ

1. Кожна Сторона забезпечить своєчасний доступ для публічного ознайомлення з усіма законами і правилами, які стосуються комерційної діяльності, включаючи торгівлю, інвестиції, оподаткування, банківську справу, страхування, фінансові послуги, транспорт та трудові відносини.
2. Кожна Сторона забезпечуватиме зацікавленим особам іншої Сторони доступ до наявних, неконфіденційних даних, які не є чистю власністю, про національну економіку і про конкретні сектори промисловості, сільського господарства, товарного виробництва і сфери послуг, включаючи дані про зовнішню торгівлю та інвестиції.
3. Кожна Сторона надаватиме іншій Стороні, при виявленні зацікавленості, можливість консультуватися з питань формулювання законів і правил, які керують діловими стосунками.

СТАТТЯ VIII

ПОСЛУГИ

Сторони проведуть між собою консультації з наміром розглянути можливості поширення сфери дії цієї Угоди і включення до неї умови про торгівлю послугами згідно з багатосторонніми принципами, прийнятими в результаті переговорів про Загальну Угоду про торгівлю послугами.

СТАТТЯ IX

ТОРГОВЕЛЬНІ СУДНА ТА МОРСЬКІ ВАНТАЖІ

1. При здійсненні міжнародного перевезення торговельні судна кожної із Сторін, торговельні судна, зафрахтовані особами кожної із Сторін, і вантаж таких суден при вході, перебуванні й виході з морських портів іншої Сторони, включаючи доступ до портових послуг, будуть користуватися режимом найбільшого сприяння. Ця умова не стосується пілотажу.
2. У зв'язку з перевезенням товарів між Канадою і Україною жодна Сторона не буде вводити або вживати:
  - (а) будь-яких дискримінаційних заходів відносно реклами послуг торговельних суден іншої Сторони або торговельних суден, зафрахтованих особами іншої Сторони, пошуку вантажів для таких суден і здійснення платежів, пов'язаних з такими послугами; або
  - (б) будь-яких дискримінаційних заходів відносно перевезення водних вантажів через морські вантажні термінали або відносно використання таких терміналів.
3. Кожна Сторона дозволить іншій Стороні на взаємній основі засновувати і керувати закладами, які виконуватимуть роль суднових і портових агентів для торговельних суден іншої Сторони і для торговельних суден, зафрахтованих особами іншої Сторони.

СТАТТЯ X

УМОВИ ПЛАТЕЖІВ

1. У рамках законів і правил, чинних в Канаді і в Україні, всі платежі, пов'язані з торгівлею між двома країнами, будуть здійснюватися на умовах, взаємно узгоджених особами, які підписали комерційні контракти, згідно з якими ведеться торгівля.
2. Жодна із Сторін не вимагатиме або не заохочуватиме осіб, які знаходяться під її юрисдикцією, брати участь у бартерній торгівлі або у зустрічній торгівлі, як умови для двосторонньої торгівлі між Канадою і Україною.

СТАТТЯ XI

ФІНАНСУВАННЯ ТОРГІВЛІ

Сторони вживатимуть заходів, щоб зміцнювати зв'язок між Канадською Корпорацією розвитку експорту або її правонаступником чи правонаступниками, і Національним Банком України або його правонаступником чи правонаступниками, особливо щодо фінансування торгівлі товарами виробничого призначення, послугами та аграрно-сировинними товарами на основі поміркованої оцінки комерційного ризику й, у відповідних випадках, на основі державних гарантій.

СТАТТЯ XII

ЗАКОНОДАВСТВО, ЩО СТОСУЄТЬСЯ КОНТРАКТІВ ТА РОЗВ'ЯЗАННЯ КОМЕРЦІЙНИХ СПОРІВ

1. Жодна із Сторін не перешкоджатиме особам, які знаходяться під її юрисдикцією, домовлятися з особами іншої Сторони про вибір законодавства, яке регулюватиме укладення і виконання контрактів, підписаних ними.
2. Особи Канади, з одного боку, і особи України, з другого боку, можуть розв'язувати спори, які виникають у зв'язку з комерційними операціями, арбітражем. Такі особи, втягнуті у спори, які виникають із окремих комерційних операцій, можуть погодитися подавати до арбітражу згідно з Арбітражними Правилами Комісії Організації Об'єднаних Націй з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), прийнятими у 1976 році.

3. Без шкоди для їхніх можливостей приймати інше рішення, особи, які є стороною в комерційних операціях, можуть визначити місцем проведення арбітражу країну, крім України чи Канади, яка є учасницею Конвенції ООН про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень, підписаної у Нью-Йорку 10 червня 1958 року.
4. Жодне положення цієї Угоди не буде тлумачене таким чином, щоб перешкоджати учасникам комерційних операцій, і жодна із Сторін не заборонятиме учасникам комерційних операцій домовлятися про будь-яку іншу форму арбітражу для розв'язання комерційних спорів, яким вони взаємно віддають перевагу, і які, на їхню думку, найкраще відповідають їхнім комерційним потребам.
5. Особи Канади і особи України користуватимуться доступом до судових інстанцій іншої Сторони на таких умовах, як і особи будь-якої третьої країни.

СТАТТЯ XIII

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Умови цієї Угоди не обмежують права кожної Сторони вживати будь-яких заходів для захисту інтересів національної безпеки.

СТАТТЯ XIV

ІНШІ ВИНЯТКИ

Ніщо в цій Угоді не буде тлумачитись як заборона прийняття або вживання будь-якою Стороною подальших заходів за умови, що вони не будуть взяті таким чином, щоб спричинити довільну або неоправдану дискримінацію щодо країн, в яких існують однакові умови, або стати засобом прихованого обмеження міжнародної торгівлі:

- (а) заходи, необхідні для того, щоб забезпечити дотримання законів або правил, які не суперечать умовам цієї Угоди; або
- (б) будь-який інший захід, передбачений у Статті XX ГАТТ.

СТАТТЯ XV

КОНСУЛЬТАЦІЇ

1. Сторони періодично будуть проводити взаємні консультації в рамках виконання цієї Угоди або якої-небудь з її умов.
2. Консультації, передбачені параграфом (1) цієї Статті, проводитимуться з метою:
  - (а) розгляду можливостей розширення сфери цієї Угоди;
  - (б) обговорення питань, які впливають на торговельні і комерційні відносини між Канадою і Україною;
  - (в) обміну інформацією і поглядами на питання, які можуть негативно впливати на існуючі рівні або на майбутній розвиток торгівлі кожної із Сторін;
  - (г) розгляду питань багатосторонньої торгівлі, які є предметом спільного інтересу; і
  - (г) перегляду питань розширення двосторонньої торгівлі і, у відповідних умовах, розгляду пропозицій, спрямованих на стимулювання подальшого зростання торгівлі або на усунення перешкод, які заважають такому зростанню.
3. Будь-яка Сторона може виступати з ініціативою про проведення консультацій, передбачених цією Статтею, завчасно повідомивши про це іншу Сторону.
4. Консультаційні зустрічі, які передбачені в цій Статті, проводитимуться по черзі в Канаді та в Україні, якщо Сторони не домовляться інакше. Представник кожної Сторони очолюватиме свою делегацію на таких зустрічах. Головою кожної зустрічі буде представник приймаючої Сторони.

СТАТТЯ XVI

НАБРАННЯ ЧИННОСТІ, СТРОК ДІЇ І ПРИПИНЕННЯ ДІЇ

1. Для набрання чинності цієї Угоди Сторони повідомлять одна одну обміном нот про те, що їхні відповідні юридичні вимоги виконані. Ця Угода набуває чинності з дня обміну нотами або на виладок неодночасного обміну нотами, з дати підписання останньої ноти.
2. Ця Угода залишається чинною до того часу, поки одна із Сторін не припинить її дії, повідомивши про це іншу Сторону щонайменше за шість місяців. У разі припинення дії цієї Угоди, обидві Сторони зроблять усе можливе, щоб звести до мінімуму можливу шкоду їхнім торговельним відносинам.
3. Відповідальність за права та обов'язки, які виходять з контрактів, укладених між особами Сторін, лежить виключно на цих особах. Припинення дії цієї Угоди не впливатиме на виконання обов'язків або зобов'язань, які виходять із контрактів, укладених під час періоду її дії.
4. За винятком випадків, згаданих вище, ніщо в цій Угоді не відмінює або змінює угод, які вже діють між Сторонами.

На посвідчення цього нижчепідписані підписали цю Угоду:

Здійснено у м. Києві 31-березня 1994 року

у двох примірниках, кожний українською, англійською та французькою мовами, причому всі три тексти мають однакову силу.

За Уряд Канади:

За Уряд України:

